

Tilstanden lovlig. Det er det hele, der er fket, Systemet er ikke bragt ud af Verden, og det maa det ærede Medlem undskyldte. Derfor maa hans Udtalelse fast endnu, og derfor bør den ogsaa fristes op. Jeg antager, det ærede Medlem vil faa Fornøjelsen af at høre mine Ord adskillige Gange i Løbet af Sommeren.

Ordsprøeren for Forslagsstillerne

(Bjiffen): Maa det være mig tilladt at gøre nogle Bemærkninger til de Udtalelser, der ere faldne her i Salen. Der er fra nogle Sider motiveret, hvorfor man ikke i Dag, faa lidt som forleden Dag, har kunnet stemme for de Forslag om Tilvejebringelsen af Førlig, som have foreligget. Jeg fkal paa ingen Maade gaa i Rette med de Herrer, som ikke mene at kunne forvare at gøre dette, men jeg fkal faa meget mere fætte Pris paa de Udtalelser, der ere faldne om, at naar det herved lykkes at tilvejebringe lovordnede Tilfandte paa nu, gælder det om at benytte disse paa den bedste og fhldigste Maade. Det er ogsaa mit Haab, at det fmaa være, og det har naturligtvis ogsaa været den virkelige Rettefnor for, og det virkelige Njemed med det, som her er foregaaet. Fra anden Side er der kommen en Kritik frem, som jeg ogsaa fskal dvæle lidt ved. Jeg maa over for det ærede Medlem fra Ringsted kun fige, at naar det ikke er ham muligt at forftaa Betydningen af det Forslag, der foreligger her i Dag, faa hører der til Forftaaelse deraf, fom en Betingelse det: overhovedet at have Evne til at værd-fætte politiske Forftaaelser paa Tro og Love. Men det ærede Medlem har i sin Kritik i Dag benyttet en Form for Angreb, en Form for Agitation, som jeg fskal gøre ham opmærksom paa ved blot to Eksempler. Jeg er bleven fuldstændig forberedt paa, hvilke Midler og Vaaben der kan tænkes anvendte i de kommende Forhandlinger om alle disse Ting. Det ærede Medlem har givet os Eksemplet. Naar det ærede Medlem fra Helsingør for talte om, hvor langt disse Beslutninger vilde række, og naar han fagde, at de ikke alene vilde række for det Slægtled, fom nu lever, men ogsaa, naar dette Slægtled efter Naturens Orden maatte forsvinde, naar han fagde, at han var overbevist om, at ogsaa da vilde dette Efterladenskab kunne holde, faa fortolkede det ærede Medlem dette faaledes, at det gjaldt Ministeriet, der levede og ffulde forsvinde efter Naturens Orden. Jeg anfører det kun som Eksempel paa Agitationsmaaden. Endvidere fortsatte det ærede Medlem, at Krigsministeren havde udtalt, at han her

havde opnaaet mere, end han nogen Sinde kunde have ventet fig af os. Det er et faadant Slagord, som kan gøre uhyre god Virkning, naar blot de, der høre derpaa, ikke vide, hvad der har været ment med Udtalelsen. Det, som den ærede Krigsminister mente med sin Udtalelse, var, som alle ærede Medlemmer kunde høre, at han ikke troede, at der fra min Side og fra Flertallets Side her kunde ventes Indrømmelser i Retning af Indfkrænkning i den almindelige Værnepligt. Det er det, som den ærede Krigsminister fagtede til, og jeg tror ikke, at det ærede Medlem fra Ringsted i faa Henseende ffulde lade faa fremmed, thi jeg tror ikke, at han har hørt til dem, fom have haft ondt ved at opgave den almindelige Værnepligt. Jeg vedfender mig, at der var en Tid, hvor man troede det muligt at opretholde Traditionerne fra 60erne. Men den er vokset os over Hovedet, og jeg og mine nærmeste Venner have maattet bøje os for Trykket, fordi det var den eneste Vej, ad hvilken der kunde opnaas en følelig Lettelse for Befolkningen. Nu udlægger dit ærede Medlem fra Ringsted dette Ord faaledes, og jeg antager, han vil forkynde det Landet over, at Krigsministeren har fagt her i Salen, at han har opnaaet ved Hærløven langt mere, end han nogen Sinde havde kunnet vente.

Ellers har jo Debatten navnlig drejet sig om dette: hvilken Vægt man kunde lægge paa disse Beslutninger, som ikke — det erkender jeg — have nogen juridisk bindende Form. Jeg fskal ikke komme dybt ind paa disse Betragtninger, men kun bede ærede Medlemmer tænke over et, og det er: Er det egentlig rigtigt for Politikere, jeg kan gerne fige for Venstrepolitikere, at fæstne sig hovedsagelig ved, hvad der i den Henseende er fastfæaaet ved juridiske Formler? Ville vi ikke derved komme til, sent eller tidligere, at havne i den Betragtning, at til fivende og fidsft ftaar og falder Forfatningen med Rigsretten? Er det ikke egentlig Konsekvensen af at stille det absolut juridisk bindende som den eneste mulige Rettefnor for Politikere? Det forekommer mig, at Konsekvensen maa føre derhen. Jeg mener, at man i det politiske Liv maa lære, og færlig have de Folk, der have den største politiske Erfaring, i Marhundreder lært dette, at det, der vokser ud af selve den politiske Praksis, af de politiske Forhandlinger, det kan somme Tider være bindende og endnu mere bindende end det, der fæfines ved Love, idet alle have en vis Tilbhøjelighed til at fortolke sig bort fra dette fidsfte. Naar vi ftaa mellem Mænd af Væge, gælde Ord og Haandslag ofte meget